

Bryssel 7.2.2019
COM(2019) 58 final

2019/0029 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

itäisen ja eteläisen Afrikan valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisellä talouskumppanuussopimuksen puitteet muodostavalla väliaikaisella sopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”alkuperätuotteet” määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan 1 tiettyjen määräysten muuttamiseen

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä, jossa vahvistetaan itäisen ja eteläisen Afrikan valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisellä talouskumppanuussopimuksen puitteet muodostavalla väliaikaisella sopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettava kanta kyseisen sopimuksen pöytäkirjan 1 tiettyjen määräysten muuttamista koskevan päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Itäisen ja eteläisen Afrikan valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen talouskumppanuussopimuksen puitteet muodostava väliaikainen sopimus

Itäisen ja eteläisen Afrikan valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen talouskumppanuussopimuksen puitteet muodostavalla väliaikaisella sopimuksella ("sopimus") pyritään a) mahdollistamaan, että itäisen ja eteläisen Afrikan valtiot ("ESA-valtiot") saavat Euroopan unionin ("EU") tarjoaman helpomman pääsyn markkinoille; b) edistämään kestäväää talouskehitystä sekä ESA-valtioiden asteittaista yhdentymistä maailmantalouteen; c) luomaan yhteiseen etuun perustuvat vapaakauppa-alueet Euroopan unionin ja ESA-valtioiden välille vapauttamalla kauppaa asteittain siten, että sovellettavia WTO:n sääntöjä ja epäsymmetrian periaatetta noudatetaan ja että ESA-valtioiden erityistarpeet ja kapasiteettirajoitukset otetaan huomioon sitoumusten tason ja ajoituksen osalta; d) perustamaan asianmukaiset riitojenratkaisujärjestelyt; ja e) perustamaan asianmukaiset institutionaaliset järjestelyt.

EU allekirjoitti 13. heinäkuuta 2009 sopimuksen¹, jota on sovellettu väliaikaisesti Madagaskariin, Mauritiukseen, Seychelleihin ja Zimbabween 14. toukokuuta 2012 alkaen.

2.2. Talouskumppanuussopimuskomitea

Talouskumppanuussopimuskomitea on sopimuksen 64 artiklan mukaisesti perustettu elin. Se koostuu EU:n ja ESA-valtioiden (Madagaskar, Mauritius, Seychellit ja Zimbabwe) edustajista. Talouskumppanuussopimuskomitea vahvistaa työjärjestyksensä, ja EU:n edustaja ja ESA-valtioiden edustaja toimivat yhdessä sen puheenjohtajina.

Talouskumppanuussopimuskomitea käsittelee kaikkia sopimuksen täytäntöönpanon kannalta välttämättömiä asioita, mukaan lukien kehitysyhteistyö. Kun talouskumppanuussopimuskomitea suorittaa tehtäviään, se voi a) perustaa ja valvoa sopimuksen täytäntöönpanossa tarvittavia erityiskomiteoita tai -elimiiä, b) kokoontua milloin tahansa osapuolten sopimana ajankohtana, c) käsitellä kaikkia sopimuksen mukaisia kysymyksiä ja toteuttaa asianmukaisia toimia tehtäviensä hoitamiseksi, d) tehdä päätöksiä tai antaa suosituksia sopimuksessa määrätyissä tapauksissa ja e) hyväksyä muutoksia sopimukseen, kuten allekirjoittaneita ESA-valtioita koskevaan liitteessä II olevaan luetteloon ja pöytäkirjan 1 määräyksiin.

Talouskumppanuussopimuskomitea voi tarkastella uudelleen tätä sopimusta ja sen täytäntöönpanoa, toimintaa ja toimivuutta sekä antaa osapuolille asianmukaisia ehdotuksia sen muuttamiseksi.

¹ Neuvoston päätös, tehty 13 päivänä heinäkuuta 2009, itäisen ja eteläisen Afrikan valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen talouskumppanuussopimuksen puitteet muodostavan väliaikaisen sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 111, 24.4.2012, s. 1–1172).

2.3. Suunniteltu säädös

Taloussopimuskomitean on määrä antaa toukokuussa/kesäkuussa 2019 pidettävässä kahdeksannessa kokouksessaan päätös (”suunniteltu säädös”) käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan 1 tiettyjen määräysten muuttamisesta.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on saattaa alkuperäsääntöjä koskevat määräykset ajan tasalle viimeisimmän kehityksen kanssa ja antaa talouden toimijoille yksinkertaisemmat ja joustavammat alkuperäsäännöt. Tämä tapahtuu seuraavin muutoksin:

- oikaistaan sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevan 6 artiklan 2 kohta, joka koskee ilmaisuja ”niiden alukset” ja ”niiden tehdasalukset”;
- lisätään sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevaan III osastoon uusi 13 artikla ”Kirjanpidollinen erottelu”, jotta talouden toimijat voivat saada kustannussäästöjä käyttäessään tätä menetelmää varastojen hoidossa;
- korvataan 14 artikla ”Suora kuljetus” uudella 15 artiklalla, jonka otsikkona on ”Muuntamattomuus”, jotta talouden toimijoilla olisi enemmän joustovaraa niiden todisteiden osalta, jotka on toimitettava tuojamaan tulliviranomaisille, kun alkuperätavaroiden uudelleenlastaus tai tullivarastointi tapahtuu kolmannessa maassa;
- lisätään sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevaan III osastoon uusi 17 artikla, jotta talouden toimijat voivat lähettää eri alkuperää olevaa sokeria säilyttämättä sitä erillisissä varastoissa;
- muutetaan sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevan IV osaston 16 artiklaa, joka numeroidaan uudelleen 18 artiklaksi, jotta talouden toimijoilla olisi enemmän joustovaraa noudattaa alkuperäselvitysvaatimuksia;
- muutetaan pöytäkirjassa 1 olevaa liitettä II, jotta otettaisiin huomioon Maailman tullijärjestön 1. tammikuuta 2012 ja 1. tammikuuta 2017 tekemät päivitykset harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää (harmonoitu järjestelmä) koskevan yleissopimuksen mukaiseen nimikkeistöön. Kyseisillä muutoksilla ei muuteta alkuperäsääntöjä. HS-nimikkeet, jotka on muutettu tai saatettu ajan tasalle: ex ryhmä 12, ex 1211, ex 121190, ex 3002, 4104–4106, 4107, 4109 (poistettu), ex 4114, 8485 (poistettu), ex 8486 ja 8487;
- koska Kroatia on liittynyt EU:hun, pöytäkirjassa 1 olevaan liitteeseen IV on tarpeen lisätä kroatiankielinen ilmaisu;
- muutetaan sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevaa liitettä IX, jossa luetellaan EU:n merentakaiset maat ja alueet, jotta otettaisiin huomioon, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II olevaan merentakaisien maiden ja alueiden luetteloon on viime aikoina tehty muutoksia joidenkin liitteessä olevien alueiden aseman osalta; tämä helpottaa alkuperäkumulaatiota koskevien määräysten soveltamista.

Koska sopimuksen pöytäkirjaan 1 ja sen liitteisiin tehdään useita muutoksia, pöytäkirja olisi selkeyden vuoksi korvattava kokonaisuudessaan.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Pöytäkirja 1 käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelystä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä tehtiin vuonna 2007. Tiedot alkuperäisen pöytäkirjan 1 määräykset eivät ole ajan

tasalla alkuperäsääntöjen viimeisimmän kehityksen kanssa, minkä vuoksi sopimuksessa määrätystä etuuskohTELusta ei saada täyttä hyötyä. Muutoksilla yksinkertaistetaan ja joustavoitetaan alkuperäsääntöjä koskevien vaatimusten ja menettelyjen noudattamista. Yksinkertaistamisen ansiosta kaupankäynti on helpompaa ja talouden toimijat voivat optimoida etuuskohTELun käytön. Lisäksi ehdotetuilla muutoksilla edistetään alueellista yhdyntymistä ja taloudellista kehitystä ESA-valtioissa tarjoamalla toimijoille enemmän mahdollisuuksia noudattaa alkuperäsääntöjä.

Sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevassa liitteessä II mainittuja tuotteita koskevat muutokset (nimikkeet ja tavarankuvaukset) ovat tarpeen, jotta WCO:n vuoden 2012 ja 2017 harmonoituun järjestelmään tekemät päivitykset otettaisiin huomioon ja tuotteiden kuvaus ja luokittelu pysyisivät johdonmukaisina harmonoidun järjestelmän kanssa.

Sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevassa liitteessä IX luetellaan EU:n merentakaiset maat ja alueet. Pöytäkirjassa ilmaisulla 'merentakaiset maat ja alueet' tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II tarkoitettuja maita ja alueita. Luetteloa olisi päivitettävä, jotta voidaan ottaa huomioon viimeaikaiset muutokset eräiden merentakaisen maiden ja alueiden asemassa.

Päätösehdotus täyttää sopimuksen määräysten mukaiset EU:n velvoitteet.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ("SEUT-sopimus") 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä *"sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita"*.

Ilmaisu *"säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia"* kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka *"voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa"*².

4.1.2. Soveltaminen tässä asiassa

Säädöksellä, jonka komitean on määrä hyväksyä, on oikeusvaikutuksia, ja se on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla sopimuksen 13, 64 ja 68 artiklan mukaisesti. Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi päätösehdotuksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä

² Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen tässä asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artikla.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 207 artikla yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska talouskumppanuussopimuskomitean säädöksellä muutetaan itäisen ja eteläisen Afrikan valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen talouskumppanuussopimuksen puitteet muodostavaa väliaikaista sopimusta, on aiheellista julkaista se *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

itäisen ja eteläisen Afrikan valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisellä talouskumppanuussopimuksen puitteet muodostavalla väliaikaisella sopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta käsitteen ”alkuperätuotteet” määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan 1 tiettyjen määräysten muuttamiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki itäisen ja eteläisen Afrikan valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen talouskumppanuussopimuksen puitteet muodostavan väliaikaisen sopimuksen, jäljempänä ’sopimus’, 13 päivänä heinäkuuta 2012 annetulla neuvoston päätöksellä 2009/196/EY³, ja sen väliaikainen soveltaminen alkoi 14 päivänä toukokuuta 2012.
- (2) Sopimuksen 13 ja 68 artiklan sekä sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevan 44 artiklan nojalla talouskumppanuussopimuskomitea voi hyväksyä muutoksia sopimuksen pöytäkirjan 1 määräyksiin.
- (3) Komitean on määrä antaa *toukokuussa/kesäkuussa 2019* pidettävässä kahdeksannessa istunnossaan/kokouksessaan päätös, jolla muutetaan käsitteen ”alkuperätuotteet” määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan pöytäkirjan 1 tiettyjä määräyksiä.
- (4) On aiheellista vahvistaa kanta, joka otetaan unionin puolesta talouskumppanuussopimuskomiteassa, koska annettava päätös tulee sitomaan unionia.
- (5) Vuonna 2007 tehdyssä käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelyä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevassa pöytäkirjassa 1 edellytetään, että tiettyjä määräyksiä on muutettava alkuperäsääntöjen saattamiseksi ajan tasalle viimeisimmän kehityksen kanssa, jotta joustavampien ja yksinkertaisempien alkuperäsääntöjen ansiosta talouden toimijoiden olisi helpompi käydä kauppaa ja etuuskohtelun käyttöaste optimoitaisiin.
- (6) Sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevassa liitteessä II mainittuja tuotteita koskevat muutokset (nimikkeet ja tavarankuvaukset) ovat tarpeen, jotta Maailman tullijärjestön (WCO) vuoden 2012 ja 2017 harmonoituun järjestelmään tekemät päivitykset otettaisiin huomioon ja tuotteiden kuvaus ja luokittelu pysyisivät johdonmukaisina harmonoidun järjestelmän kanssa.

³ EUVL L 111, 24.4.2012, s. 1.

- (7) Sopimuksen pöytäkirjassa 1 olevassa liitteessä IX luetellaan EU:n merentakaiset maat ja alueet. Pöytäkirjassa ilmaisulla 'merentakaiset maat ja alueet' tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II tarkoitettuja maita ja alueita. Luetteloa olisi päivitettävä, jotta voitaisiin ottaa huomioon viimeaikaiset muutokset eräiden merentakaisen maiden ja alueiden asemassa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Unionin puolesta komitean kahdeksannessa kokouksessa otettava kanta perustuu tähän päätökseen liitettyyn komitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*